

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 580/2025-64

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej URBAN & PARTNERS s.r.o., advokátska kancelária, Červeňova 15, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 15CbZm/2/2009 a proti postupu Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2CoZm/5/2024 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 15CbZm/2/2009 a postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 2CoZm/5/2024 **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľke **priznáva** finančné zadosťučinenie **3 000 eur**, ktoré **sú povinné** zaplatiť jej Okresný súd Trnava v sume **1 500 eur** a Krajský súd v Bratislave v sume **1 500 eur** do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresný súd Trnava a Krajský súd v Bratislave **sú povinné** spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **nevyhovuje**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 15. mája 2025 domáha vyslovenia porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 15CbZm/2/2009 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“) a postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 2CoZm/5/2024 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“). Súčasne navrhuje vyslovenie porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 11 ods. 1 listiny, ako aj práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom označených súdov v napadnutých konaniach. Navrhuje uložiť príkaz krajskému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných priťahov, priznať primerané finančné zadostučinenie 12 000 eur od každého zo súdov, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti, ako aj príloh, doplnení, zo spisového materiálu a z vlastných zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľka je žalujúcou sporovou stranou v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 15CbZm/2/2009, ktorá sa žalobou doručenou 11. novembra 2008 proti žalovanej domáhala zaplataenia zmenkovej sumy 79 686,28 eur s príslušenstvom a odmeny 265,62 eur. Okresný súd vydal 9. februára 2009 zmenkový platobný rozkaz č. k. 9Zm/13/2018-22.

3. Rozsudkom okresného súdu sp. zn. 15CbZm/2/2009 z 23. júla 2014 bola žaloba zamietnutá a zmenkový platobný rozkaz z 9. februára 2009 bol zrušený. Uznesením krajského súdu sp. zn. 21CoZm/38/2014 z 3. decembra 2015 bol rozsudok okresného súdu z 23. júla 2014 zrušený a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie.

4. Rozsudkom okresného súdu č. k. 15CbZm/2/2009-555 z 29. marca 2017 bol zmenkový platobný rozkaz z 9. februára 2009 ponechaný v platnosti. Na základe odvolania podaného žalovanou Krajský súd v Trnave rozsudkom sp. zn. 21CoZm/4/2017 z 18. septembra 2018 rozhodol tak, že zmenkový platobný rozkaz okresného súdu z 9. februára 2009 ponechal v platnosti a sťažovateľke priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

5. Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obdo/6/2020 z 22. júla 2020 bolo dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu z 18. septembra 2018 odmietnuté a sťažovateľke bol priznaný nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

6. Nálezom ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 254/2021 z 9. septembra 2021 bolo vyslovené porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie žalovanej rozsudkom Krajského súdu v Trnave z 18. septembra 2018. Ústavný súd v kasačnom náleze označil postup odvolacieho súdu, ktorým neprihliadol na späťvzatie žaloby zo strany sťažovateľky z dôvodu chýbajúceho riadneho podpisu osoby, ktorá podanie urobila, a to s prihliadnutím na sťažovateľkou následne doručené podanie, ktorým úkon späťvzatia poprela a označila za podvod, v dôsledku čoho odvolací súd nevyzýval na odstránenie vady podania späťvzatia a predmetný úkon vyhodnotil ako pochybný v súvislosti s nedostatkom individualizácie osoby s prejavenu vôľou, za arbitrárny. V kasačnom náleze uložil odvolaciemu súdu pri opätovnom posúdení veci povinnosť riadne zistiť skutkový stav veci, predovšetkým dôsledným spôsobom preskúmať sporné podanie, a to aj z hľadiska overenia náležitostí osvedčovacích doložiek podľa § 57 ods. 2 a § 58 ods. 2 zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky

poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Notársky poriadok“). Citované rozhodnutie odvolacieho súdu bolo zároveň zrušené a vec bola vrátená odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

7. Spis bol odvolaciemu súdu vrátený 14. decembra 2021 (konanie vedené pod sp. zn. 31CoZm/5/2021), ktorý následne uznesením sp. zn. 31CoZm/5/2021 z 11. januára 2022 pripustil späťvzatie žaloby a rozsudok okresného súdu z 29. marca 2017 a zmenkový platobný rozkaz okresného súdu z 9. februára 2009 zrušil a konanie zastavil, pričom žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal. Spis bol následne okresnému súdu vrátený 12. januára 2022.

8. Na základe dovolania bolo uznesenie odvolacieho súdu z 11. januára 2022 uznesením najvyššieho súdu č. k. 1Obdo/37/2022-1105 z 21. júna 2023 zrušené a vec bola vrátená odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. V kasačnom rozhodnutí dovolací súd identifikoval vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), a to s prihliadnutím na skutočnosť, že v posudzovanom prípade odvolací súd neumožnil sťažovateľke vyjadriť sa k novým dôkazom zaobstaraným až v priebehu odvolacieho konania (vyšetrovací spis, vyjadrenie notárky) a nevyzval strany sporu, aby sa vyjadrili k možnému použitiu ustanovení Notárskeho poriadku, ktoré pri doterajšom rozhodovaní veci neboli použité, avšak boli pre rozhodnutie odvolacieho súdu rozhodujúce.

9. Spis bol predložený odvolaciemu súdu 18. júla 2023 a bola mu pridelená sp. zn. 31CoZm/2/2023. Následne 13. septembra 2023 bol spis predložený Krajskému súdu v Bratislave z dôvodu zmeny funkčnej príslušnosti. Veci bola pridelená sp. zn. 2CoZm/10/2023. Zákonná sudkyňa JUDr. Viera Malinowská oznámila predsedovi krajského súdu svoju zaujatosť pre pomer k žalovanej, na podklade čoho bola uznesením krajského súdu sp. zn. 1Spr.R/4/2023 z 28. septembra 2023 vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci. Dňa 2. októbra 2023 bola vec pridelená do senátu krajského súdu v novom zložení. Následne krajský súd v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2CoZm/10/2023 konal a súdny spis okresnému súdu vrátil späť 29. februára 2024 z dôvodu chýbajúceho rozhodnutia o návrhu sťažovateľky na oslobodenie od platenia súdneho poplatku.

10. Okresný súd 23. mája 2024 vyzval sťažovateľku na osvedčenie skutočností týkajúcich sa oslobodenia od platenia súdneho poplatku, na čo sťažovateľka odpovedala 17. júna 2024. Okresný súd uznesením sp. zn. 15CbZm/2/2009-1170 z 22. júla 2024 rozhodol, že jej nepriznáva oslobodenie od platenia súdneho poplatku za odvolanie.

11. Dňa 21. augusta 2024 bola vec opätovne predložená krajskému súdu, ktorý ju viedol pod sp. zn. 2CoZm/5/2024. Krajský súd rozhodol o odvolaní uznesením sp. zn. 2CoZm/5/2024 z 30. júna 2025, ktoré nadobudlo právoplatnosť 24. júla 2025.

12. Vec bola predložená okresnému súdu 22. júla 2025, pričom 3. októbra 2025 bol daný pokyn vyššiemu súdnemu úradníkovi na vyhotovenie rozhodnutia o trovách konania.

13. Dňa 21. augusta 2025 sťažovateľka podala vo veci dovolanie, následne okresný súd realizoval procesné úkony spojené s podaním dovolania a 28. októbra 2025 vyhotovil predkladáciu správu pre dovolací súd.

14. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 580/2025 zo 16. októbra 2025 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľky na ďalšie konania v celom rozsahu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

15. Sťažovateľka argumentuje, že konanie v jej veci začalo pred 16 rokmi a dosiaľ nie je právoplatne skončené. Tvrdí, že je potrebné prihliadať na celkovú dĺžku súdneho konania, pričom pred všeobecnými súdmi oboch inštancií je vedené konanie opakovane. Uvedené preukazuje nesústredenosť, neefektívnosť a nehospodárnosť konajúcich súdov, ktoré vo veci sťažovateľky postupovali zmätočne a nesústredne, čím sa sťažovateľka po celú dobu nevie domôcť právoplatného rozhodnutia. Opakovane zdôrazňuje, že konanie nie je ako celok skončené, pokiaľ nie je rozhodnuté o všetkých zložkách návrhu vrátane náhrady trov konania, čo je vecou okresného súdu.

16. Sťažovateľka vyčíta odvolaciemu súdu najmä to, že nesprávnym procesným postupom po vrátení veci na nové konanie nálezom ústavného súdu z 9. septembra 2021 jej znemožnil, aby uskutočňovala procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Okrem toho odvolací súd nedal sťažovateľke možnosť vyjadriť sa k novému právnomu posúdeniu veci. Po vrátení veci odvolaciemu súdu z dôvodu kasačného nálezu ústavného súdu sťažovateľka nemala reálnu možnosť predstaviť vlastné argumenty k novému predbežnému právnomu posúdeniu veci, keďže odvolací súd vydal uznesenie bez toho, aby si splnil povinnosť a strany sporu oboznámil s novým predbežným právnym posúdením.

17. Svojou nečinnosťou označené súdy spôsobili podľa názoru sťažovateľky dlhotrvajúci zásah do jej práv vlastníť a pokojne užívať majetok aj práv na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, krajského súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

18. Okresný súd k ústavnej sťažnosti zaujal stanovisko podaním sp. zn. 1SprV/939/2025 z 11. novembra 2025, ktorého súčasťou je i prehľad procesných úkonov v napadnutom konaní. Predseda okresného súdu uviedol, že vec pokladá, vzhľadom na jej predmet (nároky zo zmenky) za skutkovo aj právne náročnú. Napriek tomu okresný súd postupoval podľa neho bez akýchkoľvek prietahov, konal v primeraných lehotách. Poukázal tiež na to, že počas trvania konania 17 rokov sa spis po dobu viac ako 7 a pol roka nachádzal mimo dispozičnej sféry okresného súdu.

19. Okresný súd uviedol, že v jeho doterajšom postupe nie sú badateľné subjektívne, ale ani objektívne prietahy v konaní, vo veci konal a koná v rámci svojich možností, vykonával úkony s vynaložením úsilia vec rozhodnúť – vec je už meritórne rozhodnutá. S poukazom na uvedené nepovažuje sťažnosť za dôvodnú a zásadne nesúhlasí s priznaním primeraného finančného zadosťučinenia v sume požadovanej sťažovateľkou.

III.2. Vyjadrenie krajského súdu:

20. Krajský súd k ústavnej sťažnosti zaujal stanovisko podaním sp. zn. 1SprV/327/2025 z 20. novembra 2025, ktorého súčasťou je i prehľad procesných úkonov.

21. Krajský súd okrem iného uviedol, že po postúpení veci Krajským súdom v Trnave vo veci konal, vykonával úkony v zmysle pokynu dovolacieho súdu, ako aj procesné úkony v zmysle Civilného sporového poriadku a rozhodol. Zastáva názor, že neporušil ústavné práva sťažovateľky, a preto považuje predmetnú ústavnú sťažnosť vo vzťahu k jeho rozhodovacej činnosti a zvolenému postupu za nedôvodnú.

III.3. Replika sťažovateľky:

22. Sťažovateľka vo svojej replike uviedla, že okresný súd neposkytol dostatočné argumenty, ktoré by z ústavnoprávneho hľadiska ani z hľadiska aplikácie čl. 6 ods. 1 dohovoru a im korelujúcej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) ospravedlňovali jeho nesústreďený a neefektívny postup. Poukázala na to, že 10 rokov sa vec nachádzala v dispozícii okresného súdu, túto dobu považuje za ústavne nekonformnú, predstavujúcu porušenie jej práv označených v podanej ústavnej sťažnosti.

23. Vo vzťahu k vyjadreniu krajského súdu sťažovateľka uvádza, že odvolacie konanie krajský súd viedol ústavne nekonformnú dobu, čím došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky. Odvolacie konanie bolo pred odvolacím súdom vedené opakovane, trikrát, pričom dve jeho predchádzajúce rozhodnutia boli zrušené (dovolacím súdom a ústavným súdom), čo nepochybne svedčí o nesústreďenej a neefektívnej činnosti krajského súdu.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

24. Podstatu ústavnej sťažnosti sťažovateľky tvorí námietka, že v dôsledku neefektívnej činnosti všeobecných súdov došlo v napadnutom konaní k vzniku zbytočných prietahov, pričom zároveň celková dĺžka napadnutého konania je neprimeraná, odôvodňujúca vyslovenie porušenia základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 11 ods. 1, čl. 36 ods. 1 a čl. 38 ods. 2 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu.

25. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru ESLP k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

26. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 22/2016) spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií ústavný súd posudzoval aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

27. Pokiaľ ide o posúdenie kritéria právna a skutková zložitosť prejednávanej veci, ústavný súd konštatuje, že konania, ktorých predmetom sú spory zo zmienek, majú svoje špecifiká a ich riešenie je zverené kauzálnu príslušným všeobecným súdom. Z vyžiadaného spisového materiálu ústavný súd v danom prípade zistil určitú skutkovú náročnosť sporu (týkajúcu sa skúmania listinných

dôkazov), avšak opakovane poukazuje na to, že žiadna skutková či právna zložitosť sporu nemôže ospravedlniť dĺžku napadnutého konania v trvaní celkovo 17 rokov.

28. K spôsobu, akým sa na prieťahoch konania podieľa sťažovateľka, ústavný súd po preskúmaní spisového materiálu zistil, že sťažovateľka svojím správaním v napadnutom konaní neovplyvnila nežiaducim spôsobom jeho dĺžku.

29. Tretím hodnotiacim kritériom je postup súdu v napadnutom konaní. K tomu je potrebné v prvom rade uviesť, že v napadnutom konaní, ktoré trvá už 17 rokov, je podané dovolanie a vec bude po realizácii procesných úkonov okresného súdu predložená dovolaciemu súdu na rozhodnutie.

30. Vo vzťahu k napadnutému konaniu okresného súdu ústavný súd po preštudovaní spisového materiálu musí konštatovať prieťahy spočívajúce predovšetkým v jeho neefektívnej a nesústreďenej činnosti. Poukazuje na to, že odvolací súd raz zrušil rozsudok okresného súdu (sp. zn. 15CbZm/2/2009 z 23. júla 2014) a raz zmenil rozhodnutie okresného súdu vo veci samej (sp. zn. 15CbZm/2/2009 z 29. marca 2017) z dôvodu opravy písárskej chyby. Nesústreďenosť okresného súdu možno badať i v tom, že dovolaciemu súdu predčasne predložil spis na rozhodnutie o dovolaní, pričom mu bol spis vrátený z dôvodu nesprávne vyrubenej súdnej poplatku a na účel odstránenia procesných pochybení (nedoručenie podaní stranám).

31. Napriek prechodu funkčnej príslušnosti z Krajského súdu v Trnave na Krajský súd v Bratislave ústavný súd posudzoval právnu vec sťažovateľky z hľadiska namietaných prieťahov v odvolacom konaní ako celku. Vo vzťahu k posudzovanému kritériu a postupu odvolacieho súdu v odvolacích konaniach musí ústavný súd taktiež konštatovať existenciu zbytočných prieťahov.

32. Ústavný súd zistil, že odvolacie konanie v právnej veci sťažovateľky bolo vedené trikrát, pričom raz odvolacie rozhodnutie zrušil ústavný súd (nálezom sp. zn. II. ÚS 254/2021 z 9. septembra 2021) z dôvodu jeho arbitrárnosti a druhé rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil dovolací súd (uznesením sp. zn. 1Obdo/37/2022 z 21. júna 2023) z dôvodu zistenia vady zmätočnosti a jeho čiastočnej nepreskúmateľnosti. V poslednom odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 2CoZm/5/2024 krajský súd postupoval síce plynulo a v čase vydania tohto rozhodnutia o odvolaní sťažovateľky i rozhodol, to ho však nezbavuje zodpovednosti za to, že konanie pred odvolacím súdom trvalo spolu vyše 7 rokov. Uvedené svedčí o neefektívnej a nesústreďenej činnosti odvolacieho súdu, ktorá je neakceptovateľná a nezlučiteľná so základným právom sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

33. Na základe uvedeného, vychádzajúc aj z obsahu spisových materiálov okresného súdu a krajského súdu, ústavný súd dospel v danom prípade k jednoznačnému záveru, že napadnuté konania trpia prieťahmi. Po zhodnotení všetkých okolností musí ústavný súd skonštatovať, že prieťahy idú na ťarchu okresného súdu, ako aj krajského súdu, a to najmä v dôsledku ich nesústreďeného a neefektívneho postupu. Súdy nepostupovali v intenciách čo najrýchlejšieho a efektívneho prerokovania a ukončenia sporu. Ústavný súd opätovne zdôrazňuje, že celková dĺžka napadnutého konania sama osebe porušuje právo sťažovateľky na konanie bez prieťahov.

34. Vzhľadom na uvedené ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu, ako aj krajského súdu v napadnutých konaniach bolo porušené základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny,

ako aj jej právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

35. Z petitu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka v dôsledku prietáhov súdov namieta i porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

36. Ústavný súd konštatuje, že v systematike ústavy sú primeraná celková dĺžka, rýchlosť, plynulosť a efektívnosť súdneho konania obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a nie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov nespadá pod ochranu čl. 46 ods. 1 ústavy, pokiaľ namietané porušenie tohto základného práva nedosahuje takú intenzitu, že s ohľadom aj na ďalšie konkrétne okolnosti daného prípadu by bolo možné uvažovať o odmietnutí spravodlivosti (napr. IV. ÚS 242/07). V sťažovateľkinom prípade o takúto situáciu nejde, preto v tejto časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku nálezu).

37. K rovnakému záveru ústavný súd dospel aj vo vzťahu k argumentácii sťažovateľky, podľa ktorej k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie a spravodlivý proces došlo i postupom odvolacieho súdu, ktorý nedal sťažovateľke možnosť vyjadriť sa k novému právnomu posúdeniu veci po vrátení veci z dôvodu kasačného nálezu ústavného súdu, pričom sťažovateľka nemala reálnu možnosť predstaviť vlastné argumenty k novému predbežnému právnomu posúdeniu veci, keďže odvolací súd vydal uznesenie bez toho, aby si splnil povinnosť a strany sporu oboznámil s novým predbežným právnym posúdením. Uplatnenú argumentáciu mohla sťažovateľka uplatniť v dovolaní, čo aj urobila, keď namietala okrem iného existenciu vady zmätočnosti v postupe a rozhodnutí odvolacieho súdu (sp. zn. 31CoZm5/2021 z 11. januára 2022). Dovolací súd uplatnenú argumentáciu (totožnú ako v ústavnej sťažnosti) sťažovateľky posúdil a dovolanie vo vzťahu k namietanej vade zmätočnosti odmietol uznesením sp. zn. 1Obdo/37/2022 z 21. júna 2023 ako neprípustné.

38. Právomoc dovolacieho súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľky vylučuje právomoc ústavného súdu vo vzťahu k postupu a rozhodnutiu krajského súdu, pretože argumentácia uvedená v tejto časti ústavnej sťažnosti je totožná s argumentáciou uvedenou v dovolaní. Ústavný súd preto tejto časti ústavnej sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku rozhodnutia), považujúc ju za neprípustnú.

39. Sťažovateľka v podanej ústavnej sťažnosti namietala aj porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 11 ods. 1 listiny a tiež práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Tejto časti ústavnej sťažnosti ústavný súd takisto nevyhovel (bod 4 výroku rozhodnutia), pričom určujúce boli okolnosti posudzovanej veci, keď súdy rozhodovali o späťvzatí žaloby sťažovateľky, zmenkový platobný rozkaz zrušili a konanie zastavili, a z obsahu spisu vyplýva, že o dovolaní sťažovateľky bude rozhodovať ešte dovolací súd.

V.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

40. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

41. Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou vo veci konal.

42. Ústavný súd neprikázal krajskému súdu konať v predmetnej veci bez zbytočných prietahov, keďže napadnuté konanie sa (ako právoplatne skončené) nachádza mimo dispozície krajského súdu.

43. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

44. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, ak o to požiadal.

45. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, v ústavnej sťažnosti uvedie rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

46. Sťažovateľka si v ústavnej sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie 12 000 eur od okresného súdu a 12 000 eur od krajského súdu.

47. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

48. Vzhľadom na konštatované zbytočné prietahy, neefektívny postup okresného súdu, berúc do úvahy všetky okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd, majúci na pamäti, že cieľom priznania primeraného finančného zadosťučinenia je len zmiernenie ujmy pocítovanej z porušenia základných práv alebo slobôd zaručených ústavou, resp. záväznou medzinárodnou zmluvou, považoval priznanie 1 500 eur sťažovateľke za primerané finančné zadosťučinenie. Vo vzťahu k postupu krajského súdu prihliadal najmä na skutočnosť, že vznik prietahov v odvolacom konaní vyplynul z nedôslednosti odvolacieho súdu, ktorého rozhodnutia boli dovolacím súdom i ústavným súdom zrušené z dôvodu ich zmätočnosti, resp. arbitrárnosti. Vzhľadom na uvedené považoval priznanie sumy 1 500 eur od krajského súdu za primerané zadosťučinenie (bod 2 výroku rozhodnutia).

49. Podľa § 135 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva alebo slobody, je povinný sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu. Ak ten, komu bolo uložené zaplatiť sťažovateľovi finančné zadosťučinenie, v tejto lehote priznané finančné zadosťučinenie sťažovateľovi nezaplatí, v zmysle odseku 2 citovaného ustanovenia sa zvyšuje finančné zadosťučinenie priznané ústavným súdom o 5 % za každý aj začatý rok omeškania až do jeho zaplata.

VI. Trovy konania

50. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku jej právneho zastúpenia a ktoré si sťažovateľka uplatnila.

51. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Náhradu trov konania priznal ústavný súd sťažovateľke za dva úkony právnej služby, a to prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie ústavnej sťažnosti. Tarifná odmena za jeden úkon právnej služby v roku 2025 predstavuje 371 eur a režijný paušál v roku 2025 sumu 14,84 eur. Pokiaľ ide o ďalší úkon právnej služby (vyjadrenie k stanovisku okresného súdu a krajského súdu), ústavný súd konštatuje, že neobsahuje nové, resp. ústavnoprávne relevantné skutočnosti, ktoré nie sú obsiahnuté v samotnej ústavnej sťažnosti, preto odmenu za uvedený úkon nepriznal. Ústavný súd teda sťažovateľke priznal náhradu trov za dva úkony právnej služby vrátane režijného paušálu, čo po navýšení o daň z pridanej hodnoty predstavuje sumu 949,17 eur (bod 3 výroku rozhodnutia).

52. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia sú okresný súd a krajský súd povinné uhradiť spoločne a nerozdielne na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu